MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ **Asian tunnus: HE 94/2023 vp**
Tieto- ja tutkimustoimiala
Leo Olkkonen
Lainsäädäntöneuvos

8.2.2024

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi uusjakojen tukemisesta annetun lain ja eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetun lain muuttamisesta

Uusjakojen tukemisesta annetulla lailla (1423/2014) säädetään kansallisesta uusjakojen tukemisjärjestelmästä. Uusjakojen jako-osakkaat voivat saada tukea uusjakojen suorittamisesta aiheutuviin hallinnollisiin kustannuksiin (*kiinteistötoimitusmaksu*) ja jaon yhteydessä suoritettavista tieverkostoa tai vesienhallintaa koskevista mukauttamistoimenpiteistä aiheutuviin kustannuksiin (*investointituki*). Kansallista tukea myönnettäessä on otettava huomioon myös Euroopan unionin valtion tukea koskeva lainsäädäntö. Valtiokonttori vastaa uusjakojen tukemisesta annetulla lailla säädetysti uusjakojen suorittamisesta valtiolle aiheutuvien kustannusten perimisestä.

Esityksen pääasiallinen sisältö ja tavoitteet

Kansallista uusjakojen tukemista koskevaa lakia ehdotetaan tarkistettavaksi Euroopan unionin valtiontukea koskevien säädösten muuttumisen johdosta (lain viittaus komission asetukseen (EU) N:o 702/2014 on vanhentunut, koska em. komission asetuksen on korvannut 1.1.2023 voimaan tullut uusi maatalouden ryhmäpoikkeusasetus (EU) N:o 2022/2472) ja lain yhdenmukaistamiseksi vastaamaan maa- ja metsätalousministeriön muuta valtiontukea koskevaa lainsäädäntöä.

Esityksen tavoitteena on lisäksi selkeyttää kansallisella lailla säädettyä tuen myöntämismenettelyä ja mukauttaa kansallinen tukisääntely vastaamaan entistä yksiselitteisemmin EU:n lainsäädännössä sallitulle valtion tuelle asetettuja vaatimuksia. Esityksen tavoitteena on myös parantaa lain luettavuutta.

Keskeiset ehdotukset

Voimassa olevassa kansallisessa uusjakojen tukemislainsäädännössä tukia myönnettäessä sovellettavaan EU:n lainsäädäntöön viitataan lainsäännöksellä. Sääntelyn rakenne ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että jatkossa kulloinkin tukea myönnettäessä sovellettava EU:n lainsäädäntö nimettäisiin valtioneuvoston asetuksella (ns. staattinen viittaus).

Tukemislaissa viitattua maatalouden ryhmäpoikkeusasetusta sovelletaan maatalouden alkutuotannossa toimiviin yrityksiin. Koska uusjaoissa on osakkaina myös sellaisia maanomistajia, jotka eivät toimi maatalouden alkutuotannossa, tuen myöntämistä koskevaa sääntelyä ehdotetaan selkeytettäväksi siten, että kansallinen tuki myönnettäisiin näille maanomistajille

vähämerkityksisenä ns. de minimis –tukena (komission asetus (EU) N:o 2023/2831, voimaan 1.1.2024).

Tukemislakia esitetään lisäksi täydennettäväksi lisäämällä lakiin tuen hakemismenettelyä koskeva sääntely EU:n valtion tukea koskevassa lainsäädännössä sallitulle tuelle asetetun kannustavan vaikutuksen toteuttamiseksi ja lain yhdenmukaistamiseksi maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muuta valtiontukea koskevan sääntelyn kanssa.

Eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annettua lakia (78/2007) ehdotetaan muutettavaksi teknisluonteisesti tarkistamalla lakiin sisältyvä uusjakojen tukemislakia (24/1981) koskeva viittaus viittaukseksi voimassa olevaan uusjakojen tukemislakiin (1423/2014) lainahoitomaksun perimisen mahdollistamiseksi.

Taloudelliset vaikutukset

Esityksestä ei aiheudu lisärahoitustarvetta, koska esityksestä johtuvat tekniset muutokset tietojärjestelmiin voidaan toteuttaa valtiontalouden kehysten puitteissa.

Esityksen valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä. Ehdotuksesta ovat antaneet lausunnon valtiovarainministeriö, oikeusministeriö, Valtiokonttori, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f. ja Maanmittauslaitos.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä toukokuuta 2024.